

Digital och traditionell mobbning: Myter, fakta och Skolverket

Dan Olweus

Presentationen tar sin utgångspunkt i att Dan Olweus ser digital mobbning som ett väldigt övervärderat fenomen. Det är vanligt att forskare och media framställer digital mobbning på ett felaktigt vis. Den går ut på att digital mobbning är ett väldigt vanligt fenomen, att det har skett en dramatisk ökning i dess förekomst, att flickor är ofta offer, samt att digital mobbning har skapat nya offer och förövare. Han vill under presentationen redogöra för dessa punkter och påvisa att de saknar seriöst forskningsstöd.

Digital mobbning; ett icke vanligt förekommande fenomen. Dan Olweus framlägger att det i verkligheten är en lågfrekvent form av mobbning. Något man ser både i norska studier och nya studier från USA i vilka den, efter olika former av traditionell mobbning så som verbal, inte är mer än den tredje eller fjärde vanligaste formen av mobbning. Runt 5% av tillfrågade barn och ungdomar har blivit nätmobbade i dessa studier medan runt 10% har utsatts för verbal mobbning. Studier som får en prevalens på runt 70% av digital mobbning har mätt något annat. Han hänvisar även den höga prevalens som vissa studier påvisar till att de varken har begränsat tidsperioden eller specificerat att det ska ha skett upprepade gånger. Det inte har skett någon dramatisk ökning av digital mobbning de senaste åren. De som påstår det har ingen reell data att underbygga det med.

Ny media skapar inte nya offer och förövare. Han argumenterar för att det inte stämmer då en stor majoritet av offren för digital mobbning, runt 85% till 90%, även är utsatta för traditionell mobbning. Digital mobbning startar med traditionell mobbning i skolan, det verkar vara ett fenomen som traditionell mobbning spiller över i.

Flickor är mycket mer utsatta för digital mobbning. Ytterligare en myt är att flickor skulle vara mer utsatta för digital mobbning än pojkar. Flickor är ungefär lika utsatta för digital mobbning som pojkar. Flickor är därtill mindre delaktiga som mobbare än pojkar. Det är fler pojkar som mobbar och de som gör det är mer aktiva.

Metodologi. Olweus uppfattar inte att det har förekommit några större metodologiska problem i hans digitala mobbningsrelaterade forskning. Han nämner att det diskuteras huruvida repetitionskriteriet, att de aggressiva handlingarna ska ha skett flera gånger, blir svårare att mäta vid digital mobbning. Han har dock konstruerat ett formulär för att undersöka frågan som visade att det inte var någon större skillnad. De skillnader som finns tycker han har gått att lösa med ett par små justeringar i frågeformuläret.

Negativa konsekvenser för offren. Det finns studier som har redovisat att de 5% till 10% av de digitalt mobbade som enbart mobbas digitalt uppvisar mindre negativa konsekvenser än offer för traditionell mobbning. Det finns flera studier som visar att konsekvenserna för de som både mobbas traditionellt och på nätet är större än de som bara mobbas traditionellt. Dock har de ofta inte kontrollerat ordentligt för hur allvarlig den traditionella mobbningen har varit.

Potentiellt negativa konsekvenser av övervärderingen av digital mobbning. Övervärderingen av digital mobbning kan skapa onödigt oro och stress, samt en känsla av hjälplöshet hos vuxna. Men då det är ett så icke frekvent fenomen är de känslorna onödiga. Dan Olweus poängterar dock att digital mobbning ändå ska tas på allvar då det finns mycket skadliga mobbningfenomen på nätet. En annan risk är att skolorna lägger om resurser för att hantera digital mobbning istället för traditionell.

Interventioner. 1) Att fortsätta arbeta med traditionell mobbning då det är det grundläggande fenomenet. 2) Att noggrant redovisa anonymiserade fall av digital mobbning för elever i små grupper. Detta för att öka den uppfattade risken för att bli avslöjad.